

opusdei.org

Foarte umani, foarte divini (09): Harul de a-L privi pe Dumnezeu

Câteva virtuți care ne pregătesc să fim suflete contemplative în viața obișnuită.

25.03.2022

Să observăm realitatea cu dragoste și atenție: mulți gânditori, dintre oameni de știință sau dintre artiști, care au cultivat arta contemplării, sunt de acord cu oportunitatea acestei propuneri. Să descoperi

bogăția adevărului și frumusețea care se ascunde în spatele a tot ceea ce există, inclusiv acolo unde nici nu bănuim că ar putea exista. Să ne debarasăm de pretenția de a controla totul spre a ne bucura de ceea ce avem în mână, mai ales de ceea ce este mic. Atunci este vorba pur și simplu să privim într-o mod hotărât, cum se face că această sarcină ne pare uneori complicată? Hotărât, noi dorim să învățăm s-o facem, știind că dacă tot ce a fost creat merită contemplarea noastră, cu atât mai mult Creatorul, a cărei frumusețe infinită se reflectă în toate minunile cunoscute.

Dumnezeu ne-a creat pentru contemplare: aceasta va fi perfectă în viața viitoare, când Îl vom vedea față către față pe Creator și că, în El, vom înțelege clar și ne vom bucura. Totuși, după cum o amintea Sfântul Josemaría, suntem deja acum chemați, în fiecare zi și în fiecare

clipă, „să-L vedem pe Dumnezeu în toate realitățile pământului: persoanele, evenimentele, ceea ce este mare și ceea ce pare mic, ceea ce este plăcut sau penibil” ^[1]. Noi vrem să transformăm totul într-o venerație, o acțiune de iertare, o reparație sau o cerere. Nu doar rutina zilnică ne împiedică să-L vedem pe Dumnezeu dar, desigur, și calea care ne servește de trambulină pentru a ajunge în cer.

Atunci, vom avea ceea ce sfântul Toma de Aquino definea ca „intuiția simplă a adevărului care vine din iubire” ^[2], un nou mod de a privi realitatea, independentă de învățătura primită și de natura activității. Această intuiție este la îndemâna întregii lumi, în orice moment, pentru că se naște din iubire primită de la Dumnezeu de care este impregnată privirea noastră. Toți sfinții, atât de diferiți între ei, savanți sau mai puțin

savanți, consacându-se sarcinilor foarte variate, au văzut în viața lor proximitatea Creatorului lor. De aceea trebuie, poate, să începem prin a aminti aceste cuvinte din

Catehismul Bisericii Catolice:

contemplarea este un har ^[3]. Ea nu se obține grație vigoriei voinței noastre, sau planurilor ori strategiilor. În fața harurilor lui Dumnezeu, noi trebuie, înainte de toate, să ne deschidem, să ne dispunem să le primim, ceea ce presupune anumite virtuți care pregătesc terenul.

Curaj pentru a deschide ușa

„Iată, eu sunt la ușă și bat! Dacă aude cineva aude glasul meu și deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el, și el cu mine” (Ap 3,20). Capela din *Keble College*, la universitate din Oxford conservă un tablou intitulat „Lumina lumii” reprezentând acest pasaj din Apocalipsă. Isus este îmbrăcat ca rege, ținând o lanternă

care luminează casa, atunci când bate subtil la ușă. Pe sol au crescut buruienile, căci ușa rămăsese închisă mult timp.

Domnul, pentru a ne da harul unei vieți contemplative, ne cere să ne deschidem zilnic ușa inimii, ca în tabloul din secolul al XIX-lea. Reacția lui Adam și a Evei, primii noștri părinți, după pierderea inocenței lor, a fost exact opusul: să se ascundă și să se încăpățâneze să închidă ușa pentru a evita privirea lui Dumnezeu... Toți descendenții lor păstrează câteva urme ale acestei tendințe. Este poate teama fără fundament a ceea ce ne-ar putea fi cerut, teama de a ne simți dependenți, incertitudinea ce depinde din pierderea controlului asupra vieții noastre. Sau este poate, pur și simplu, preferința noastră pentru o inerție confortabilă, departe de ceea ce este spiritual, cu privire la

efortul necesar pentru a primi acest har.

„Într-un anume mod, scena Betleemului se repetă zilnic. Este posibil ca, nu cu gura noastră, ci cu actele noastre, noi am spus: *non est locus in diversorio*, nu există loc pentru tine în inima mea. O, Doamne, iartă-mă!”^[4]. Dincolo de alte obstacole de trecut, putând părea mai importante, ca lipsa de timp, uscăciunea, dispersia sau degradarea personală, această ciudată bănuială referitoare la Dumnezeu este de obicei buruiana de smuls pentru a deschide ușa inimii noastre și a putea împărtăși astfel privirea Creatorului.

Umilința și detașarea care ne fac ușorslabi

„Rugăciune este un har, o favoare; ea nu poate fi primită decât în umilință și sărăcie”^[5]. Asta implică, în primul rând, sarcina dificilă de a accepta cu

seninătate adevărul despre noi înșine și despre alții. Nu putem să ne dispunem să primim harul de a privi lucrurile cum o face Dumnezeu, dacă purtăm neconținut o mască, dacă inventăm pentru alții sau dacă acoperim realitatea cu fantezii, oricât de bune ne-ar putea părea. Limbajul lui Isus este totdeauna simplu și profund, el privește lucrurile așa cum sunt, mereu cu milă, în timp ce noi putem fi oarecum complicați, superficiali, ori putem judeca cu mândrie ceea ce ne înconjoară.

„Dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu și cine este acela care îți spune: „Dă-mi să beau” (In 4,10) i-a spus Isus samaritenei. La un alt moment i-a cerut, de asemenea, lui Filip, apostolul: „De atâta timp sunt cu voi, și tu nu M-ai cunoscut, Filip?” (In 14,9). Umilința ne face să recunoaștem că Îl cunoaștem puțin pe Domnul și modul său de a domni în lume. „La capătul a cincizeci de

ani, eu sunt ca un copil care se bâlbaie; încep și reîncep” ^[6], spunea sfântul Josemaría în rugăciunea sa cu puțin timp înainte de a pleca la cer. Evitând tendința de a vrea să dominăm totul, în ciuda sărăciei cunoștințelor noastre, Dumnezeu va putea să ne reveleze ceea ce ascunde celor înțelepți și savanților (cf. Mt 11,25).

Pe de altă parte, pentru a fi contemplativi, noi trebuie să ne servim de bunurile terestre în așa fel încât să ne ajute să aderăm la binefacerile eterne. O inimă care nu se atașează de bunurile materiale este îndreptățită pentru binefacerile spirituale, ușor pentru a-și lua zborul spre Dumnezeu, și să deschidă spații spre darurile harului. Isus, Creatorul și Domnul lumii, a trăit detașat de tot, într-un simplu sătuc. A suferit frigul iarna și căldura vara, a avut puține bunuri de care avea mare grijă. În definitiv, este vorba să nu

punem în lucrurile terestre o aspirație pe care Dumnezeu singur o merită. Totuși, dacă sărăcia facilitează contemplarea, și contrariul este adevărat deoarece cele două se hrănesc reciproc. „Când contemplăm, descoperim la ceilalți și în natură ceva cu mult mai mare decât utilitatea lor. [...] Cum am învățat-o de la numeroase modele spirituale, cerul, pământul și marea, fiecare creatură posedă această capacitate iconică, această capacitate mistică să ne conducă la Creator și la comuniunea cu creația. [...] Cel care contemplă în acest fel simte venerație nu numai pentru ceea ce vede, dar și pentru că se simte că face parte integral din această frumusețe; și se simte, de asemenea, chemat și să o conserve, să o protejeze” ^[7]. În fața logicii de a vrea să păstrăm totul pentru sine, noi putem cultiva uimirea și grija: așa este logica lui Dumnezeu care Își contemplă creația cu o mare iubire.

Să cauți solitudinea binecuvântată pentru a te ruga

Pe fundul mărilor se găsesc numeroase minuni, care nu pot fi văzute de pe mal: corali, plante, pești, forme și culori felurite; cochilii, perle, chiar comori sau piese arheologice de mare valoare. Pentru a ajunge la ele, plonjorii poartă în echipamentul lor o centură de plumb. Departe de a-i deranja, ele constituie o greutate sub apă, pentru a contracara tendința corpului de a pluti spre suprafață. La fel, avem și noi nevoie de o greutate interioară pentru a plonja în marea contemplării lui Dumnezeu, departe de suprafață și de distracții.

Pentru ca sufletul să ajungă să contemple natura invizibilă a lui Dumnezeu, sfântul Grigorie cel Mare afirma că primul grad constă în a învăța să te reculegi ^[8]. Evangheliile îl arată deseori pe Isus care se roagă

deoparte, în locuri liniștite. Dacă Fiul lui Dumnezeu simțea nevoia să fie singur cu Tatăl său, cu atât mai mult avem și noi nevoie să ne izolăm. Va trebui să nu ne mai temem că liniștea poate provoca, iar atunci căutăm aceste „câteva minute ale aceste singurătăți binecuvântate, atât de necesară vieții tale interioare” ^[9].

În secolul al XVI-lea, doi soți spanioli i-au cerut sfântului Petru de Alcántara să-i învețe să dialogheze cu Dumnezeu. Printre sfaturile sale, misticul castilian spunea că „dacă timpul rugăciunii este scurt, totul este cheltuit pentru a calma imaginația și a liniști inima; iar atunci când s-a calmat, rugăciunea se termină, în momentul în care ea era cea mai necesară” ^[10]. Pentru acest motiv este mereu nevoie să punem în practică evlavie fără grabă, cu timp suficient, evitând să ajungem „cu simțurile treze și sufletul adormit” ^[11].

O dietă pentru a savura lucrurile obișnuite

Tehnologia ne oferă un acces rapid la o enormă masă de informații și la o comuniune imediată. Noi știm bine că, dacă suntem neglijenți, acest avantaj devine rău consilier pentru dialogul nostru cu Dumnezeu. Dacă simțurile noastre nu mai sunt obișnuite decât cu această viteză și cu aceste stimulente, când o altă sarcină cere o altă activitate de la spiritul nostru, este ușor să te dispersezi. Atunci, căutăm fără încetare suport afectiv pentru a ne simți confortabil, la limita sobrietății, de care fugim aproape din instinct. Această atitudine i-ar putea afecta chiar pe alții, căci, după cum explică sfânta Faustina Kovalska „sufletele cele mai puțin reculese (superficiale) vor ca ceilalți să le semene, deoarece constituie pentru ele o continuă remușcare” ^[12].
—.

O dietă digitală sănătoasă ne poate ajuta să fim mai bine dispuși la rugăciune, cum o fac sportivii, care vor să parcurgă distanțe lungi: să știm să renunțăm la aparatele electronice în anumite momente ale săptămânii; să învățăm să contemplăm senin natura, un peisaj, o operă de artă; să citim o carte bună, ori să privim un film bun, fără să fim întrerupți de altceva... Toate acestea sunt activități care necesită un anumit efort din partea facultăților noastre. Dar, în contrapartidă, ele oferă răsplata de a descoperi pături mai profunde ale realității, ele ne exersează privirea ca să putem primi, ca un dar, privirea unui Dumnezeu mereu mai aproape.

Parcurgând acest drum, totuși, nu trebuie să ne descurajăm. Ceea ce place cel mai mult lui Dumnezeu, în aceste momente de rugăciune, este buna noastră dorință să-I ținem companie, simpla noastră prezență

lângă El, ca cea a unui copilăș lângă părinții lui. Încurajați de această atitudine filială, vom putea fi curajoși pentru a trece peste neliniștea care decurge în rugăciunea noastră dintr-o liniște aparentă și din solitudine. Niciunul dintre mijloacele pe care le folosim făcându-ne rugăciunea nu se poate substitui elanului autentic care vine din faptul de a fi față în față cu Dumnezeu, de la decizia liberă și discretă de a-I spune un „Te iubesc” pe care nimic nu-l poate înlocui și pe care nimeni nu îl poate spune în locul nostru.

[1] *Sfântul Josemaría, Meditație, 25 decembrie 1973.*

[2] Cf. *Sfântul Toma de Aquino, Suma teologică, II-II, q. 180, a. 3, ad 6.*

[3] *Catehismul Bisericii Catolice, nr. 2713.*

[4] Sfântul Josemaría, citat din Salvador Bernal, *Însemnări despre viața Fondatorului Opus Dei*, Ed. Presă bună, Iași, 2016, p. 375.

[5] *Catehismul Bisericii Catolice*, nr. 2713.

[6] Sfântul Josemaría, citat din Salvador Bernal, *Însemnări despre viața Fondatorului Opus Dei*, Ed. Presă bună, Iași, 2016, p. 373

[7] Papa Francisc, Audiență generală, 16 septembrie 2020.

[8] Sfântul Grigorie cel Mare, *Omiliile la Ezechiel*, II, 5, 9.

[9] Sfântul Josemaría, *Drum*, nr. 304.

[10] Sfântul Petru din Alcántara, *Tratat asupra rugăciunii și meditației*, XII, 6.

[11] Sfântul Josemaría, *Drum*, nr. 368.

[12] Sfânta Faustina Kowalska, *Mic jurnal*, nr. 147.

Pablo Edo

pdf | document generat automat din
<https://opusdei.org/ro-ro/article/foarte-umani-foarte-divini-ix-harul-de-a-l-privi-pe-dumnezeu/> (08.08.2025)